

ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΤΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ ΖΟΥΡΝΑΤΖΙΔΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΟΙ ΚΑΤΑ ΕΛΛΑΔΑΣ

(Προσφυγή αριθ. 23261/13)

ΑΠΟΦΑΣΗ

*Η παρούσα έκδοση διορθώθηκε στις 18 Οκτωβρίου 2017
σύμφωνα με το άρθρο 81 του κανονισμού του Δικαστηρίου*

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

20 Απριλίου 2017

Η απόφαση αυτή είναι τελεσίδικη αλλά μπορεί να υπαχθεί σε αναδιατύπωση.

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

Στην υπόθεση Ζουρνατζίδης και λοιποί κατά Ελλάδας,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (πρώτο τμήμα), συνεδριάζοντας σε επιτροπή, η σύνθεση της οποίας έχει ως εξής:

Ledi Bianku, πρόεδρος,

Aleš Pejchal,

Jovan Ilievski, δικαστές,

και Renata Degener, αναπληρώτρια γραμματέας τμήματος,

Αφού διασκέψθηκε σε συμβούλιο στις 28 Μαρτίου 2017,

Εκδίδει την ακόλουθη απόφαση, η οποία ελήφθη την πιο πάνω ημερομηνία:

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση έχει εισαχθεί με μία προσφυγή (αριθ. 23261/13) κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας η οποία κατατέθηκε δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («η Σύμβαση») από πενήντα επτά προσφεύγοντες διαφόρων υπηκοοτήτων των οποίων τα ονόματα αναγράφονται στο συνημμένο παράρτημα. Εκπροσωπήθηκαν από τον κ. Κ. Τσιτσελίκη και τον κ. Α. Σπάθη, δικηγόρους του συλλόγου Θεσσαλονίκης.

2. Η ελληνική κυβέρνηση («η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους εντεταλμένους του αντιπροσώπου της, κυρία Κ. Παρασκευοπούλου και κύριο Ι. Μπακόπουλο, πάρεδρο και δικαστικό αντιπρόσωπο αντίστοιχα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Η αλβανική και η ιταλική κυβέρνηση δεν έκαναν χρήση του δικαιώματός τους να παρέμβουν (άρθρο 36 § 1 της Σύμβασης).

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

3. Στις 16 Μαΐου 2013 η προσφυγή κοινοποιήθηκε στην Κυβέρνηση.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ

I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ

4. Οι προσφεύγοντες ήταν ή είναι ακόμη κρατούμενοι στις φυλακές Ιωαννίνων.

5. Από τους προσφεύγοντες, ο τέταρτος αφέθηκε ελεύθερος στις 11 Μαρτίου 2013 και ο όγδοος μετήχθη στις φυλακές Αλικαρνασσού στις 6 Δεκεμβρίου 2012. Ο δέκατος πέμπτος προσφεύγων αφέθηκε ελεύθερος την 1^η Μαρτίου 2013 και ο εικοστός πρώτος στις 14 Μαρτίου 2013. Ο εικοστός ένατος, ο τεσσαρακοστός ένατος, ο πεντηκοστός τέταρτος και ο πεντηκοστός έβδομος από τους προσφεύγοντες αφέθηκαν ελεύθεροι στις 28 Φεβρουαρίου 2013, ο τεσσαρακοστός τρίτος στις 11 Μαρτίου 2013 και ο πεντηκοστός στις 7 Μαρτίου 2013, ενώ ο πεντηκοστός έκτος μετήχθη στις φυλακές Άμφισσας στις 14 Δεκεμβρίου 2012.

6. Επιπρόσθετα, ο ένατος, ο εικοστός πέμπτος, ο τριακοστός δεύτερος και ο τριακοστός πέμπτος από τους προσφεύγοντες αφέθηκαν ελεύθεροι στις 30 Μαΐου 2013, ο δέκατος και ο εικοστός έκτος από τους προσφεύγοντες στις 16 Μαΐου 2013, ο δωδέκατος και ο τεσσαρακοστός πέμπτος από τους προσφεύγοντες στις 4 Απριλίου 2013, ο δέκατος τρίτος στις 28 Μαΐου 2013, ο δέκατος έκτος στις 9 Μαΐου 2013, ο δέκατος όγδοος στις 14 Ιουνίου 2013, ο δέκατος ένατος, ο εικοστός δεύτερος, ο εικοστός τέταρτος, ο τεσσαρακοστός πρώτος και ο τεσσαρακοστός πέμπτος από τους προσφεύγοντες στις 9 Απριλίου 2013 και ο εικοστός στις 23 Μαΐου 2013. Ο τριακοστός τέταρτος και ο πεντηκοστός τρίτος από τους προσφεύγοντες

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

αφέθηκαν ελεύθεροι στις 30 Μαΐου 2013, ο τριακοστός ένατος και ο τεσσαρακοστός όγδοος στις 26 Απριλίου 2013, ο τεσσαρακοστός και πεντηκοστός δεύτερος στις 30 Απριλίου 2013, ο τεσσαρακοστός έκτος στις 10 Απριλίου 2013 και ο πεντηκοστός πρώτος στις 11 Απριλίου 2013.

A. Οι ισχυρισμοί των προσφευγόντων σχετικά με τις συνθήκες της κράτησής τους στις φυλακές Ιωαννίνων

7. Οι προσφεύγοντες ισχυρίσθηκαν ότι η φυλακή φιλοξενούσε 235 κρατούμενους, ενώ ήταν σχεδιασμένη μόνον για 85. Υπήρχαν τέσσερις μεγάλοι κοιτώνες επιφανείας περίπου 45 τ.μ. έκαστος, οι οποίοι φιλοξενούσαν 32 κρατούμενους. Υπήρχαν ακόμη τέσσερις μικρότεροι θάλαμοι: ο θάλαμος αριθ. 5 είχε επιφάνεια 16 τ.μ. και φιλοξενούσε 20 κρατούμενους, ο θάλαμος αριθ. 6 είχε επιφάνεια 12 τ.μ. και φιλοξενούσε 10 κρατούμενους, ο θάλαμος αριθ. 7 είχε επιφάνεια 20 τ.μ. και φιλοξενούσε 20 κρατούμενους, ενώ ο θάλαμος αριθ. 8, ο οποίος ήταν προηγουμένως πλυνταριό, είχε επιφάνεια 10 τ.μ. και φιλοξενούσε 9 κρατούμενους. Ένας διάδρομος 34,5 τ.μ. φιλοξενούσε 40 κρατούμενους.

8. Οι κοιτώνες δεν είχαν τραπέζια ή καρέκλες. Οι κρατούμενοι ήταν κλεισμένοι στα κελιά τους δεκαεπτά ώρες την ημέρα, αφού δεν υπήρχαν ψυχαγωγικές ή εκπαιδευτικές δραστηριότητες. Αναγκάζονταν να λαμβάνουν τα γεύματά τους μέσα στους κοιτώνες τους.

9. Δεν υπήρχε επαρκής διαχωρισμός μεταξύ των κρατουμένων οι οποίοι εξέτιαν ποινές και των προσωρινά κρατούμενων. Επιπρόσθετα, υγιείς κρατούμενοι ήταν τοποθετημένοι μαζί με ασθενείς κρατούμενους, με αποτέλεσμα οι πρώτοι να εκτίθενται σε μεταδοτικές ασθένειες. Οι

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

κρατούμενοι ήταν υποχρεωμένοι να πλένουν και να στεγνώνουν τα ρούχα και τα εσώρουχά τους στις τουαλέτες, γεγονός το οποίο εξάπλωνε περισσότερο τις μεταδοτικές ασθένειες. Η ιατρική περίθαλψη ήταν ανεπαρκής, ειδικότερα όσον αφορά την ψυχική υγεία.

10. Στις 13 και στις 25 Φεβρουαρίου 2013 οι προσφεύγοντες και άλλοι κρατούμενοι κατέθεσαν στις αρχές της φυλακής παράπονα για τις συνθήκες κράτησής τους, αλλά δεν έλαβαν απάντηση.

B. Οι ισχυρισμοί της Κυβέρνησης σχετικά με τις συνθήκες κράτησης στις φυλακές Ιωαννίνων

11. Η Κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι οι φυλακές Ιωαννίνων διέθεταν τέσσερις κοιτώνες επιφανείας 50 τ.μ. με δύο τουαλέτες έκαστος, έναν κοιτώνα 36 τ.μ., δύο κοιτώνες επιφανείας 15 τ.μ., έναν κοιτώνα 37,63 τ.μ. και δύο κελιά απομόνωσης έκαστο των οποίων είχε επιφάνεια 8 τ.μ. Η τραπεζαρία είχε επιφάνεια 78 τ.μ. ενώ ο διάδρομος ήταν 300 τ.μ. Κατά τον χρόνο κατάθεσης της προσφυγής των προσφευγόντων ενώπιον του Δικαστηρίου, η φυλακή φιλοξενούσε 210 έως 230 κρατούμενους.

12. Εκτεταμένες εργασίες επισκευής είχαν εκτελεστεί το 2012 σε όλες τις εγκαταστάσεις της φυλακής και όλοι οι χώροι βάφτηκαν, σκαμνιά τοποθετήθηκαν στα κελιά, ενώ μία βιβλιοθήκη, μία τηλεόραση και ένα τραπέζι πινγκ πονγκ είχαν προστεθεί στην τραπεζαρία η οποία εξυπηρετούσε διάφορους σκοπούς. Επίσης, ένα πλήρως εξοπλισμένο γυμναστήριο είχε ανεγερθεί για τους κρατούμενους. Το καθημερινό πρόγραμμα των κρατουμένων περιελάμβανε επίσης ελεύθερο χρόνο στην αυλή της φυλακής από τις 3 μ.μ. μέχρι μισή ώρα πριν από την δύση του

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

ηλίου. Πολλές πολιτιστικές εκδηλώσεις οργανώνονταν τακτικά για την ψυχαγωγία των κρατουμένων.

13. Τα κελιά απολυμαίνονταν τακτικά και καθορίζονταν καθημερινά. Ο εξαερισμός και η θέρμανση ήταν επαρκείς στα κελιά και στους κοινόχρηστους χώρους. Οι προσήκοντες κανόνες υγιεινής τηρούνταν αυστηρά και σε κάθε νεοεισερχόμενο κρατούμενο χορηγούνταν καθαρά ρούχα και κουβέρτες. Όλοι οι κρατούμενοι είχαν πρόσβαση στο ιατρείο της φυλακής και εκεί υπήρχαν δύο παθολόγοι, ένας οδοντίατρος και τρεις νοσοκόμοι. Σε επείγουσες περιπτώσεις, οι κρατούμενοι μεταφέρονταν στο νοσοκομείο των φυλακών Κορυδαλλού ή σε εξωτερικό νοσοκομείο.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ ΚΑΙ Η ΠΡΑΚΤΙΚΗ

14. Το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο και η πρακτική περιγράφονται στις αποφάσεις *Κανάκης κατά Ελλάδας* (αριθ. 2) (αριθ. 40146/11, §§ 62-68, 12 Δεκεμβρίου 2013) και *Χατζηβασιλειάδης κατά Ελλάδας* (déc.) (αριθ. 51618/12, §§ 17-21, 26 Νοεμβρίου 2013).

III. ΟΙ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ (CPT)

15. Κατόπιν της επίσκεψής της στην Ελλάδα τον Απρίλιο 2013, η CPT δημοσίευσε μία έκθεση με ημερομηνία 16 Οκτωβρίου 2014 (CPT/Inf(2014)26), στην οποία αναφέρονται τα εξής:

«105. Οι φυλακές Κορυδαλλού, κτισμένες το 1968, φιλοξενούν ενήλικες άνδρες που έχουν καταδικαστεί σε ποινές κάτω των πέντε ετών ή κρατούνται προσωρινά. Έχοντας χωρητικότητα 70 ατόμων,

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

φιλοξενούσε 232 κρατούμενους (130 υπό προσωρινή κράτηση) κατά τον χρόνο της επίσκεψης. Το 2010, ο αριθμός είχε πέσει προσωρινά στους 190 κρατούμενους, γενικά όμως το κέντρο αυτό φιλοξενούσε μεταξύ 200 και 250 ατόμων, και μερικές φορές ακόμη και κοντά στα 300. Η φυλακή αποτελείται από ένα μοναδικό κτήριο, με μία εσωτερική αυλή η οποία χρησιμοποιείται για υπαίθρια άσκηση. Τα καταλύματα είναι εννέα θάλαμοι σε δύο ορόφους.

Το 2012, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου διαπίστωσε ότι οι συνθήκες στις φυλακές Ιωαννίνων ανάγονταν σε εξευτελιστική μεταχείριση λόγω πολύ μεγάλης υπερπλήρωσης και της συνακόλουθης έλλειψης χώρου. Ήδη από το 2009 ο Συνήγορος του Πολίτη είχε σημειώσει ότι οι κοιτώνες και οι θάλαμοι ήταν «απολύτως ανεπαρκείς» για τον αριθμό των κρατουμένων και ότι ο ζωτικός χώρος ανά κρατούμενο ήταν «απολύτως απαράδεκτος». Δυστυχώς, η αντιπροσωπεία διαπίστωσε ότι η υπερπλήρωση παρέμενε ένα τεράστιο πρόβλημα το οποίο επηρέαζε όλες τις πτέρυγες της φυλακής.

Υπάρχουν τέσσερις μεγάλοι κοιτώνες στις φυλακές Ιωαννίνων, επιφανείας περίπου 50 τ.μ., οι οποίοι κατά τον χρόνο της επίσκεψης φιλοξενούσαν περίπου 30 κρατούμενους έκαστος. Πέντε μικρότεροι κοιτώνες που βρίσκονταν στον ισόγειο όροφο είχαν επιφάνεια μεταξύ 15 τ.μ. και 32 τ.μ. και φιλοξενούσαν μεταξύ οκτώ και 18 κρατουμένων. 176 κρατούμενοι φιλοξενούνταν μέσα στους εννέα αυτούς κοιτώνες, ενώ 56 άλλοι κρατούμενοι ήταν αναγκασμένοι να κοιμούνται στους διαδρόμους, μερικοί σε κουκέτες (μερικές φορές

ανά δύο σε ένα κρεβάτι) και άλλοι σε στρώματα στο δάπεδο.

Υπήρχε απόλυτη έλλειψη ιδιωτικότητας για τους κρατούμενους που ήταν τοποθετημένοι στους διαδρόμους.

Ανεξάρτητα από την υπερπλήρωση, τα μεγάλα παράθυρα στους κοιτώνες πρόσφεραν καλή πρόσβαση σε φυσικό φως και επαρκή εξαερισμό, ο δε τεχνητός φωτισμός ήταν επαρκής. Επίσης, οι υγειονομικοί χώροι μέσα στους κοιτώνες (δύο ντους, δύο τουαλέτες και δύο νιπτήρες) ήταν απόλυτα διαχωρισμένοι. Εν τούτοις, μερικοί από αυτούς ήταν σε κακή κατάσταση και είχαν μούχλα που συσσωρεύονταν στην οροφή.

Συνοπτικά, οι συνθήκες κράτησης στις φυλακές Ιωαννίνων παρέμεναν στην ουσία οι ίδιες με εκείνες που περιγράφονται από Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στην απόφασή του *Σαμαράς και λοιποί κατά Ελλάδας*.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

I. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΩΝ 3 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

16. Οι προσφεύγοντες παραπονούνται ότι τις συνθήκες κράτησής τους στις φυλακές Ιωαννίνων παραβίασαν το δικαίωμα τους να μην υποβάλλονται σε απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση, όπως προβλέπεται από το άρθρο 3 της Σύμβασης, το οποίο έχει ως εξής:

«Ουδείς επιτρέπεται να υποβληθή εις βασάνους ούτε εις ποινάς ή μεταχείρισιν απανθρώπους ή εξευτελιστικάς.»

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

A. Επί του παραδεκτού

1. Η γνησιότητα της προσφυγής

17. Η Κυβέρνηση υποστήριξε ότι ο δέκατος πέμπτος προσφεύγων δεν είχε προσκομίσει μια προσήκουσα εξουσιοδότηση για τον εκπρόσωπό του, αφού αυτή που υποβλήθηκε δεν έφερε ημερομηνία. Επίσης, ο όγδοος και ο πεντηκοστός έκτος από τους προσφεύγοντες είχαν υπογράψει εξουσιοδοτήσεις για τον εκπρόσωπό τους μετά την απόλυτή τους από τις φυλακές Ιωαννίνων. Τούτο σημαίνει ότι δεν είχαν εξουσιοδοτήσει νομίμως τον εκπρόσωπό τους να καταθέσει προσφυγή όσον αφορά πραγματικά περιστατικά που συνέβησαν πριν από την εξουσιοδότηση.

18. Ο δέκατος πέμπτος προσφεύγων ανέφερε ότι η εξουσιοδότηση είχε υπογραφεί στις 21 Φεβρουαρίου 2013 και ότι, σε κάθε περίπτωση, η έλλειψη ημερομηνία στο έντυπο δεν μπορούσε να καταστήσει την εξουσιοδότηση άκυρη. Ο όγδοος και ο πεντηκοστός έκτος από τους προσφεύγοντες υποστήριξαν ότι υπέγραψαν τις εξουσιοδοτήσεις ενόσω κρατούνταν ακόμη και ότι, σε κάθε περίπτωση, δεν υπήρχε βάσει της Σύμβασης υποχρέωση υπογραφής της εξουσιοδότησης ενόσω η παραβίαση λαμβάνει χώρα.

19. Το Δικαστήριο παρατηρεί εξαρχής ότι το εναγόμενο Κράτος δεν υποστήριξε σε κάποιο σημείο ότι η αίτηση είχε κατατεθεί χωρίς την συγκατάθεση των προσφευγόντων, ότι οι προσφεύγοντες επιθυμούσαν να αποσύρουν τις αιτιάσεις τους ή ότι δεν ενδιαφέρονταν πλέον να τις συνεχίσουν.

20. Το Δικαστήριο έχει ήδη δεχθεί ότι είναι ουσιώδες για τους εκπροσώπους να αποδεικνύουν ότι έχουν λάβει συγκεκριμένες και ρητές

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

εντολές με την έννοια του άρθρου 34 της Σύμβασης από τα φερόμενα θύματα για λογαριασμό των οποίων ισχυρίζονται ότι ενεργούν (βλέπε *Safaii κατά Ανστρίας*, αριθ. 44689/09, § 32, 7 Μαΐου 2014).

21. Το Δικαστήριο σημειώνει όσον αφορά τον δέκατο πέμπτο προσφεύγοντα ότι είχε λάβει μια χωρίς χρονολογία εξουσιοδότηση μαζί με ένα δεόντως υπογεγραμμένο έντυπο προσφυγής. Ελλείψει οποιασδήποτε ένδειξης ότι η προσφυγή κατατέθηκε χωρίς την συγκατάθεση και την συμφωνία του δέκατου πέμπτου προσφεύγοντος ή ότι ο προσφεύγων δεν είχε την πρόθεση να προβάλει μία αιτίαση, το Δικαστήριο απορρίπτει την ένσταση της Κυβέρνησης.

22. Όσον αφορά τον όγδοο και τον πεντηκοστό έκτο από τους προσφεύγοντες, το Δικαστήριο σημειώνει ότι δεν υπάρχει υποχρέωση βάσει της Σύμβασης να χορηγείται η εξουσιοδότηση ενόσω η επικαλούμενη παραβίαση της Σύμβασης λαμβάνει χώρα. Ωσαύτως, το Δικαστήριο διαπιστώνει ότι δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η προσφυγή συνιστά μια αυθεντική και έγκυρη άσκηση του δικαιώματος ατομικής προσφυγής του προσφεύγοντος βάσει του άρθρου 34 της Σύμβασης και ότι το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να την εξετάσει (βλέπε προς τούτο *Moldovan και λοιποί κατά Roumanίας* (αριθ. 2), αριθ. 41138/98 και 64320/01, CEDH 2005-VII (αποσπάσματα)).

23. Το Δικαστήριο διαπιστώνει συνεπώς ότι η προσφυγή έχει υποβληθεί εγκύρως για λογαριασμό των ογδόου, δέκατου πέμπτου και πεντηκοστού έκτου από τους προσφεύγοντες και απορρίπτει την πρώτη προκαταρκτική ένσταση της Κυβέρνησης.

2. Μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων

(α) Οι ισχυρισμοί των διαδίκων

24. Η Κυβέρνηση κάλεσε το Δικαστήριο να απορρίψει την προσφυγή λόγω μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων. Υποστήριξε ότι οι προσφεύγοντες παρέλειψαν να καταθέσουν αντιρρήσεις ενώπιον του Δικαστηρίου Εκτέλεσης Ποινών, σύμφωνα με το άρθρο 6 του Ποινικού Κώδικα (νόμος 2776/1999), εντός μηνός από την υποβολή παραπόνου στο Συμβούλιο των Φυλακών στις 13 και 25 Φεβρουαρίου 2013. Ισχυρίστηκε επίσης ότι οι προσφεύγοντες θα μπορούσαν να ζητήσουν μια μεταγωγή σε άλλη φυλακή βάσει των άρθρων 72 και 76 του Ποινικού Κώδικα.

25. Η Κυβέρνηση επιχειρηματολόγησε ότι οι προσφεύγοντες οι οποίοι είχαν ήδη απολυθεί όταν εισήγαγαν την προσφυγή τους στο Δικαστήριο ή είχαν απολυθεί μετά την υποβολή της προσφυγής τους αλλά πριν την εξέτασή της είχαν στην διάθεσή τους το ένδικο μέσο του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα σε συνδυασμό με τον Ποινικό Κώδικα και με το άρθρο 3 της Σύμβασης. Αναφέρθηκε επίσης στις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων 141/1991 και 254/2004, υποστηρίζοντας ότι θα μπορούσε να γίνει επίκλησή τους ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων σε συνδυασμό με το άρθρο 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα. Κατά την άποψη της Κυβέρνησης, το πιο πάνω εθνικό ένδικο μέσο ήταν ικανό να παρέξει στους προσφεύγοντες αυτούς επαρκή επανόρθωση με την μορφή χρηματικής αποζημίωσης για οποιαδήποτε ζημία την οποία υπέστησαν.

26. Οι προσφεύγοντες υποστήριξαν ότι τα πιο πάνω αναφερόμενα εθνικά ένδικα μέσα δεν ήταν αποτελεσματικά και παρέθεσαν προς τούτο τις

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

αποφάσεις του Δικαστηρίου *Nησιώτης κατά Ελλάδας* (αριθ. 34704/08, § 29, 10 Φεβρουαρίου 2011) και *Mathloom κατά Ελλάδας* (αριθ. 48883/07, § 49, 24 Απριλίου 2012).

(β) Η εκτίμηση του Δικαστηρίου

27. Όσον αφορά τις γενικές αρχές οι οποίες διέπουν την εφαρμογή του κανόνα της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων με την έννοια του άρθρου 35 § 1 της Σύμβασης, το Δικαστήριο παραπέμπει στην σχετική νομολογία του (βλέπε ειδικότερα *Akdivar και λοιποί κατά Τουρκίας*, 16 Σεπτεμβρίου 1996, §§ 65-69, *Recueil des arrêts et décisions* 1996-IV, και *Vučković και λοιποί κατά Σερβίας* (προκαταρκτική ένσταση) [GC], αριθ. 17153/11 §§ 69-77, 25 Μαρτίου 2014). Επιπρόσθετα, το ζήτημα του κατά πόσον τα εθνικά ένδικα μέσα έχουν εξαντληθεί καθορίζεται κανονικά βάσει της ημερομηνίας κατά την οποία η προσφυγή κατατέθηκε στο Δικαστήριο (βλέπε *Baumann κατά Γαλλίας*, αριθ. 33592/96, § 47, ECHR 2001-V (αποσπάσματα), και *Kontalidης κατά Ελλάδας*, αριθ. 18785/13, € 61, 27 Νοεμβρίου 2014).

28. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει ότι στις περιπτώσεις οι οποίες αφορούν το θεμελιώδες δικαίωμα της προστασίας κατά των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης και εξευτελιστικής συμπεριφοράς, τα προληπτικά και τα αποζημιωτικά ένδικα μέσα πρέπει να είναι παραπληρωματικά προκειμένου να θεωρηθούν αποτελεσματικά (βλέπε *Ananyev και λοιποί κατά Ρωσίας*, αριθ. 42525/07 και 60800/08, § 98, 10 Ιανουαρίου 2012).

29. Όσον αφορά την εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων, η κατάσταση ενός ατόμου που κρατούνταν κάτω από συνθήκες που θεωρούσε

αντίθετες προς το άρθρο 3 της Σύμβασης και που ενημέρωσε το Δικαστήριο μετά την απόλυτή του είναι διαφορετική από την κατάσταση ενός ατόμου που τελεί ακόμη υπό κράτηση υπό τις συνθήκες για τις οποίες παραπονείται (βλέπε πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Kontalidης*, § 61). Όσον αφορά την Ελλάδα ειδικότερα, μία αγωγή βάσει του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα συνιστά είναι καθαρά αποζημιωτικό ένδικο μέσο το οποίο επιτρέπει στο ενδιαφερόμενο πρόσωπο να ζητήσει και να λάβει επανόρθωση για τις συνθήκες κράτησής του στην φυλακή κατόπιν της απόλυτής του. Εν τούτοις, το εν λόγω ένδικο μέσο δεν παρέχει τρόπο βελτίωσης των συνθηκών κράτησης ενός ατόμου και συνεπώς στερείται του προληπτικού στοιχείου που αναφέρεται στην απόφαση *Ananyev και λοιποί* (βλέπε *Παπαδάκης και λοιποί κατά Ελλάδας*, αριθ. 34083/13, § 50, 25 Φεβρουαρίου 2016).

30. Το Δικαστήριο σημειώνει επίσης ότι στην απόφαση *A.F.* κατά Ελλάδας (αριθ. 53709/11, §§ 59-60, 13 Ιουνίου 2013), έκρινε προσήκον να εξετάσει κατά πόσον οι διατάξεις ενός νόμου ή κανονισμού των οποίων μπορεί να γίνει επίκληση για τους σκοπούς μιας αγωγής βάσει του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα είχαν συνταχθεί με επαρκείς λεπτομέρειες και εγγυούνταν «υπερασπίσιμα» δικαιώματα (ομοίως, § 60).

(i) *Oι τέταρτος, όγδοος, δέκατος πέμπτος, εικοστός πρώτος, εικοστός ένατος, τεσσαρακοστός τρίτος, τεσσαρακοστός ένατος, πεντηκοστός, πεντηκοστός τέταρτος, πεντηκοστός έκτος και πεντηκοστός έβδομος προσφεύγοντες*

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

31. Στην παρούσα υπόθεση, το Δικαστήριο παρατηρεί ότι οι τέταρτος, όγδοος, δέκατος πέμπτος, εικοστός πρώτος, εικοστός ένατος, τεσσαρακοστός τρίτος, τεσσαρακοστός ένατος, πεντηκοστός, πεντηκοστός τέταρτος, πεντηκοστός έκτος και πεντηκοστός έβδομος από τους προσφεύγοντες αφέθηκαν ελεύθεροι σε διάφορες ημερομηνίες πριν την κατάθεση της προσφυγής στο Δικαστήριο στις 30 Μαρτίου 2013 (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 5).

32. Παρατηρεί επίσης ότι ο όγδοος και ο πεντηκοστός έκτος από τους προσφεύγοντες μεταφέρθηκαν τον Δεκέμβριο 2012 σε άλλα καταστήματα κράτησης, για τα οποία δεν έχουν υποβληθεί στοιχεία στο Δικαστήριο προκειμένου να επιτρέψει σε αυτό να θεωρήσει τα δύο διαστήματα κράτησης ως μία «συνεχή κατάσταση» με την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου (βλέπε πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Ananyev και λοιποί*, § 78).

33. Έπειτα ότι, όταν άσκησαν την προσφυγή τους ενώπιον του Δικαστηρίου στις 30 Μαρτίου 2013 οι τέταρτος, όγδοος, δέκατος πέμπτος, εικοστός πρώτος, εικοστός ένατος, τεσσαρακοστός τρίτος, τεσσαρακοστός ένατος, πεντηκοστός, πεντηκοστός τέταρτος, πεντηκοστός έκτος και πεντηκοστός έβδομος από τους προσφεύγοντες είχαν αφεθεί από τις φυλακές Ιωαννίνων και δεν κρατούνταν πλέον κάτω από τις συνθήκες για τις οποίες παραπονέθηκαν στο Δικαστήριο. Συνεπώς, καταθέτοντας την προσφυγή τους ενώπιον του Δικαστηρίου οι πιο πάνω αναφερόμενοι προσφεύγοντες δεν επεδίωξαν τον τερματισμό της ευρισκόμενης σε εξέλιξη παραβίασης του δικαιώματός τους να μην υποβάλλονται σε απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση στις φυλακές Ιωαννίνων, αλλά να επιτύχουν μία

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

επακόλουθη απόφαση επί μιας επικαλούμενης παρελθούσας παραβίασης του άρθρου 3 στην βάση των συνθηκών της κράτησής τους στην φυλακή αυτή και, εφόσον τούτο κριθεί εύλογο, να εισπράξουν δίκαιη αποζημίωση για την μη χρηματική ζημία τους.

34. Το Δικαστήριο σημειώνει επίσης ότι οι προσφεύγοντες ήταν φυλακισμένοι στις φυλακές Ιωαννίνων και επομένως υπάγονταν στις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα. Οι κύριες αιτιάσεις των προσφευγόντων ενώπιον του Δικαστηρίου αφορούν την υπερπλήρωση και την κατάσταση υγιεινής. Κατά την άποψη του Δικαστηρίου, τα άρθρα 21, 25 και 26 του Ποινικού Κώδικα εγγυώνται υπερασπίσιμα δικαιώματα των οποίων μπορεί να γίνει επίκληση ενώπιον των εθνικών δικαστηρίων (βλέπε πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Χατζήβασιλειάδης*, § 34). Μία αγωγή βάσει του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα, σε συνδυασμό με τα ανωτέρω άρθρα του Ποινικού Κώδικα και το άρθρο 3 της Σύμβασης, συνιστούσε συνεπώς ένα εθνικό ένδικο μέσο που θα έπρεπε να είχε ασκηθεί από τους πιο πάνω προσφεύγοντες.

35. Έπειτα ότι, σύμφωνα με το άρθρο 35 §§ 1 και 4 της Σύμβασης η προσφυγή θα πρέπει να απορριφθεί για τον λόγο της μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων όσον αφορά τους τέταρτο, όγδοο, δέκατο πέμπτο, εικοστό πρώτο, εικοστό ένατο, τεσσαρακοστό τρίτο, τεσσαρακοστό ένατο, πεντηκοστό, πεντηκοστό τέταρτο, πεντηκοστό έκτο και πεντηκοστό έβδομο από τους προσφεύγοντες.

(ii) *Oι ένατος, δέκατος, δωδέκατος, δέκατος τρίτος, δέκατος έκτος, δέκατος όγδοος, δέκατος ένατος, εικοστός, εικοστός δεύτερος, εικοστός τέταρτος, εικοστός πέμπτος, εικοστός έκτος, τριακοστός δεύτερος, τριακοστός*

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

τέταρτος, τριακοστός πέμπτος, τριακοστός ένατος, τεσσαρακοστός, τεσσαρακοστός πρώτος, τεσσαρακοστός τέταρτος, τεσσαρακοστός πέμπτος, τεσσαρακοστός έκτος, τεσσαρακοστός όγδοος, πεντηκοστός πρώτος, πεντηκοστός δεύτερος και πεντηκοστός τρίτος από τους προσφεύγοντες

36. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι ένατος, δέκατος, δωδέκατος, δέκατος τρίτος, δέκατος έκτος, δέκατος όγδοος, δέκατος ένατος, εικοστός, εικοστός δεύτερος, εικοστός τέταρτος, εικοστός πέμπτος, εικοστός έκτος, τριακοστός δεύτερος, τριακοστός τέταρτος, τριακοστός πέμπτος, τριακοστός ένατος, τεσσαρακοστός, τεσσαρακοστός πρώτος, τεσσαρακοστός τέταρτος, τεσσαρακοστός πέμπτος, τεσσαρακοστός έκτος, τεσσαρακοστός όγδοος, πεντηκοστός πρώτος, πεντηκοστός δεύτερος και πεντηκοστός τρίτος από τους προσφεύγοντες αφέθηκαν ελεύθεροι σε διάφορες ημερομηνίες του Απριλίου, του Μαΐου και του Ιουνίου 2013 (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 6). Όταν κατέθεσαν την προσφυγή τους ενώπιον του Δικαστηρίου στις 30 Μαρτίου 2013 οι πιο πάνω αναφερόμενοι προσφεύγοντες κρατούνταν συνεπώς ακόμη στις φυλακές Ιωαννίνων και το ένδικο μέσο δυνάμει του άρθρου 105 του Εισαγωγικού Νόμου του Αστικού Κώδικα δεν θα ήταν αποτελεσματικό γι' αυτούς (βλέπε *Αλεξόπουλος και λοιποί κατά Ελλάδας*, αριθ. 41804/13, § 27, 6 Οκτωβρίου 2016).

37. Έπειτα ότι η ένσταση της Κυβέρνησης περί απαραδέκτου εξαιτίας της μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων πρέπει να απορριφθεί όσον αφορά τους ένατο, δέκατο, δωδέκατο, δέκατο τρίτο, δέκατο έκτο, δέκατο όγδοο, δέκατο ένατο, εικοστό, εικοστό δεύτερο, εικοστό τέταρτο, εικοστό πέμπτο, εικοστό έκτο, τριακοστό δεύτερο, τριακοστό τέταρτο, τριακοστό πέμπτο, τριακοστό ένατο, τεσσαρακοστό, τεσσαρακοστό πρώτο,

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

τεσσαρακοστό τέταρτο, τεσσαρακοστό πέμπτο, τεσσαρακοστό έκτο, τεσσαρακοστό όγδοο, πεντηκοστό πρώτο, πεντηκοστό δεύτερο και πεντηκοστό τρίτο από τους προσφεύγοντες.

(iii) Οι λοιποί προσφεύγοντες

38. Το Δικαστήριο έχει δεχθεί σε κάποιες περιπτώσεις που αφορούσαν συνθήκες κράτησης ότι οι προσφεύγοντες δεν εξήντλησαν τα εθνικά ένδικα μέσα λόγω παράλεψης της χρήσης των διατάξεων του άρθρου 572 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και του άρθρου 6 του Ποινικού Κώδικα (*Vaden* κατά Ελλάδας, αριθ. 35115/03, §§ 30-33, 29 Μαρτίου 2007, και *Tσιβής* κατά Ελλάδας, αριθ. 11553/05, §§ 18-20, 6 Δεκεμβρίου 2007). Στις περιπτώσεις αυτές, οι προσφεύγοντες παραπονέθηκαν για ιδιαίτερες περιστάσεις που τους είχαν θίξει προσωπικά ως άτομα για τις οποίες οι αρχές της φυλακής θα μπορούσαν να διακόψουν λαμβάνοντας τα κατάλληλα μέτρα. Από την άλλη πλευρά, το Δικαστήριο έχει δεχθεί πολλές φορές ότι, όταν οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται ότι έχουν θιγεί προσωπικά από τις γενικές συνθήκες που επικρατούν μέσα σε μία φυλακή, τα ένδικα μέσα που προσφέρονται από το άρθρο 572 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας και το άρθρο 6 του Ποινικού Κώδικα δεν είναι αποτελεσματικά (βλέπε, μεταξύ άλλων, *Παπακωνστατίνου* κατά Ελλάδας, αριθ. 50765/11, § 51, 13 Νοεμβρίου 2014).

39. Δεδομένου ότι οι λοιποί από τους προσφεύγοντες εμπίπτουν στην τελευταία κατηγορίας, το Δικαστήριο δεν βλέπει τον λόγο για να αποστεί εν προκειμένῳ από την προηγούμενη νομολογία του.

40. Ενόψει των ανωτέρω, η ένσταση της Κυβέρνησης περί μη εξάντλησης των εσωτερικών ενδίκων μέσων πρέπει να απορριφθεί.

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

41. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι η υπόλοιπη προσφυγή δεν είναι προδήλως αβάσιμη με την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης και δεν προσκρούει κατά τα λοιπά σε κάποιον άλλο λόγο απαραδέκτου. Πρέπει συνεπώς να κηρυχθεί παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας

42. Οι προσφεύγοντες παραπονέθηκαν για τις συνθήκες της κράτησης τους, εφιστώντας κυρίως την προσοχή του Δικαστηρίου στο πρόβλημα της υπερπλήρωσης στις φυλακές Ιωαννίνων. Παρέθεσαν, μεταξύ άλλων, τις αποφάσεις του Δικαστηρίου στις υποθέσεις *Νησιώτης κατά Ελλάδας* (αριθ. 34704/08, 10 Φεβρουαρίου 2011), *Ταγγατίδης και λοιποί κατά Ελλάδας* (αριθ. 2889/09, 11 Οκτωβρίου 2011), *Σαμαράς και λοιποί κατά Ελλάδας* (αριθ. 11463/09, 28 Φεβρουαρίου 2012) και *Τζαμαλής και λοιποί κατά Ελλάδας* (αριθ. 15894/09), 4 Δεκεμβρίου 2012), οι οποίες αφορούσαν τις συνθήκες κράτησης στην ίδια φυλακή, και υποστήριξαν ότι τίποτε δεν είχε αλλάξει στο μεταξύ.

43. Αναφερόμενη στην δική τους περιγραφή, η Κυβέρνηση ισχυρίστηκε ότι οι συνθήκες κράτησης των προσφευγόντων ήταν επαρκείς.

1. Γενικές αρχές

44. Οι εφαρμοστέες γενικές αρχές παρατίθενται στην απόφαση *Muršić κατά Κροατίας* ([GC], αριθ. 7334/13, §§ 96-141, 20 Οκτωβρίου 2016).

2. Εφαρμογή των ανωτέρω γενικών αρχών στην παρούσα υπόθεση

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

45. Εξετάζοντας τις συνθήκες της παρούσας υπόθεσης, το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι διάδικοι παρείχαν αντικρουόμενες περιγραφές των συνθηκών της κράτησης των προσφευγόντων στις φυλακές Ιωαννίνων, ειδικότερα όσον αφορά την παροχή ιατρικής περίθαλψης και σχετικά με την υγιεινή. Εν τούτοις, δεν υφίσταται ανάγκη για το Δικαστήριο να αποδείξει το αληθές έκαστου και κάθε ισχυρισμού διότι διαπιστώνει μία παραβίαση του άρθρου 3 στην βάση των παρουσιασθέντων σε αυτό πραγματικών περιστατικών τα οποία η Κυβέρνηση δεν αντέκρουσε.

46. Ως προς τούτο, το Δικαστήριο σημειώνει ότι η Κυβέρνηση προέβαλε ότι η συνολική επιφάνεια των κοιτώνων ήταν 320 τ.μ., συμπεριλαμβανομένων και των εγκαταστάσεων υγιεινής, και ότι κατά τον χρόνο που κρατούνταν οι προσφεύγοντες ο συνολικός αριθμός των κρατουμένων στις φυλακές Ιωαννίνων κυμαινόταν μεταξύ 210 και 230 (βλέπε παραγράφους 11-13 πιο πάνω για τις παρατηρήσεις της Κυβέρνησης). Το Δικαστήριο σημειώνει περαιτέρω ότι η συνολική επιφάνεια των κοινόχρηστων χώρων, όπως η τραπέζαρια και οι διάδρομοι, δεν μπορεί να ληφθεί υπόψη κατά τον υπολογισμό του ελάχιστου προσωπικού χώρου που παραχωρούνταν στους κρατούμενους (βλέπε, *mutatis mutandis*, πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Muršić*, § 114). Έπειτα ότι οι κρατούμενοι στην υπόθεση αυτή διέθεταν προσωπικό χώρο 1,5 τ.μ. ή και λιγότερο, ένα συμπέρασμα το οποίο υποστηρίχθηκε και από την έκθεση της CPT (βλέπε πιο πάνω παράγραφο 15).

47. Το Δικαστήριο σημειώνει τον ισχυρισμό της Κυβέρνησης ότι οι εργασίες ανακαίνισης του 2012 επέφεραν βελτιώσεις στο κατάστημα. Εν

τούτοις, το Δικαστήριο κρίνει ότι μία τόσο σοβαρή υπερπλήρωση δεν μπορεί να αρθεί μόνον με επισκευές και βελτιώσεις.

48. Ενόψει αυτών των διαπιστώσεων και οι σχετικές αρχές που παρατίθενται στην νομολογία του, το Δικαστήριο θεωρεί ότι στην υπό κρίση υπόθεση προκύπτει ένα ισχυρό τεκμήριο παραβίασης του άρθρου 3 (βλέπε πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Ananeyev*, § 148).

49. Ως προς το ζήτημα του κατά πόσον υπήρχαν παράγοντες ικανοί να ανατρέψουν το ισχυρό τεκμήριο της παραβίασης του άρθρου 3 (βλέπε πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Muršić*, §§ 129-135), το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι προσφεύγοντες ισχυρίστηκαν ότι η υπερπλήρωση ήταν μόνιμη σε ολόκληρη την διάρκεια της κράτησής τους, η οποία κράτησε πολλούς μήνες ή χρόνια. Εν όψει των ισχυρισμών των προσφευγόντων και της έκθεσης της CPT και απουσία οποιουδήποτε πειστικού στοιχείου περί του αντιθέτου εκ μέρους της Κυβέρνησης, το Δικαστήριο αποδέχεται τον ισχυρισμό ότι οι φυλακές Ιωαννίνων ήταν πλήρεις πέραν της πραγματικής χωρητικότητάς τους κατά την διάρκεια της κράτησής τους, σε σημείο που να υπάρχει κατάφωρη έλλειψη προσωπικού χώρου. Είναι σαφές ότι η αίσθηση μιας τέτοιας έλλειψης χώρου δεν μπορεί να θεωρηθεί ως σύντομη, ευκαιριακή και ελάσσον με την έννοια της νομολογίας του Δικαστηρίου (βλέπε πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Muršić*, § 130).

50. Οι συνθήκες αυτές αρκούν προκειμένου να καταλήξει το Δικαστήριο ότι το ισχυρό τεκμήριο μιας παραβίασης του άρθρου 3 δεν έχει αντικρουστεί. Η πιο πάνω διαπίστωση καθιστά άσκοπη την εκ μέρους του Δικαστηρίου χωριστή εξέταση των υπολοίπων ισχυρισμών των προσφευγόντων σχετικά με τις συνθήκες κράτησής τους.

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

51. Κατά συνέπεια, υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 41 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

52. Σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 41 της Σύμβασης,

«Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

A. Ζημία

53. Οι προσφεύγοντες αξιώνουν ποσά που κυμαίνονται μεταξύ 5.000 και 30.000 ευρώ (EUR) για την μη χρηματική ζημία τους, ανάλογα με την διάρκεια της κράτησής τους. Επικαλούμενοι την απόφαση *Stoica* κατά *Roumanias* (αριθ. 42722/02, 4 Μαρτίου 2008), την απόφαση *Galotskin* κατά *Ελλάδας* (αριθ. 2945/07, 14 Ιανουαρίου) και την πιο πάνω αναφερόμενη απόφαση *Taγγατίδης και λοιποί*, οι προσφεύγοντες ζήτησαν τα ποσά που θα τους επιδικαστούν να κατατεθούν σε έναν τραπεζικό λογαριασμό ο οποίος υποδείχθηκε από τους εκπροσώπους τους, λόγω του αριθμού των προσφευγόντων και της πολυπλοκότητας των συναφών λογιστικών ζητημάτων.

54. Η Κυβέρνηση αμφισβήτησε τις αξιώσεις αυτές. Υποστήριξε ότι τα αιτούμενα από τους προσφεύγοντες ποσά ήταν υπέρογκα. Κατά την άποψη της Κυβέρνησης, το Δικαστήριο δεν θα πρέπει να λάβει υπόψη μόνον τον χρόνο κράτησης εκάστου προσφεύγοντος για τον καθορισμό της

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

αποζημίωσης, αλλά και τις βελτιώσεις που έχουν γίνει στις εγκαταστάσεις της φυλακής εν τω μεταξύ. Σε κάθε περίπτωση, αν το Δικαστήριο έκρινε ότι έπρεπε να επιδικάσει ένα χρηματικό ποσό στους προσφεύγοντες, αυτό δεν θα έπρεπε να υπερβαίνει τα 1.000 EUR. Η Κυβέρνηση αμφισβήτησε επίσης την ανάγκη τα καταβληθούν όποια ποσά τυχόν επιδικαστούν σε έναν μοναδικό τραπεζικό λογαριασμό που θα υποδειχθεί από τους εκπροσώπους των προσφευγόντων.

55. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι οι προσφεύγοντες πρέπει να βίωσαν ταλαιπωρίες και απογοήτευση εξαιτίας των παραβιάσεων των δικαιωμάτων τους βάσει του άρθρου 3. Αποφαινόμενο κατά δίκαιη κρίση, όπως απαιτείται από το άρθρο 41 της Σύμβασης, επιδικάζει σε έκαστο από τους δωδέκατο, δέκατο τρίτο, δέκατο έκτο, δέκατο ένατο, εικοστό δεύτερο, εικοστό τέταρτο, εικοστό πέμπτο, τριακοστό τέταρτο, τεσσαρακοστό πέμπτο και πεντηκοστό τρίτο προσφεύγοντες 5.000 EUR, σε έκαστο από τους πρώτο, τρίτο, πέμπτο έως έβδομο, ένατο έως ενδέκατο, δέκατο τέταρτο, δέκατο έβδομο, δέκατο όγδοο, εικοστό, εικοστό τρίτο, εικοστό έκτο έως εικοστό όγδοο, τριακοστό έως τριακοστό τρίτο, τριακοστό πέμπτο, τριακοστό έκτο, τριακοστό ένατο έως τεσσαρακοστό δεύτερο, τεσσαρακοστό τέταρτο, τεσσαρακοστό έκτο έως τεσσαρακοστό όγδοο, πεντηκοστό πρώτο, πεντηκοστό δεύτερο και πεντηκοστό πέμπτο προσφεύγοντες 6.500 EUR, σε έκαστο από τους δεύτερο και τριακοστό έβδομο προσφεύγοντες 6.800 EUR και στον τριακοστό όγδοο προσφεύγοντα 9.500 EUR, πλέον οποιουδήποτε φόρου που μπορεί να οφείλεται ως φόρος. Τα ποσά είναι πληρωτέα ατομικά στους προσφεύγοντες.

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

Β. Εξοδα και δικαστική δαπάνη

56. Οι προσφεύγοντες αξιώνουν επίσης 2.500 EUR για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη στα οποία υποβλήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου, αναφέροντας ότι είχαν συνάψει ένα συμφωνητικό για την παροχή νομικών υπηρεσιών με τους εκπροσώπους τους. Ζήτησαν να καταβληθεί το ποσό αυτό να κατατεθεί στον τραπεζικό λογαριασμό που υποδείχθηκε από τους εκπροσώπους του.

57. Η Κυβέρνηση προέβαλε ότι μόνον οι αξιώσεις που στηρίζονται σε έγγραφα θα πρέπει να επιδικάζονται και ζήτησε την απόρριψη της αξιώσης των προσφευγόντων για έξοδα.

58. Το Δικαστήριο σημειώνει ότι οι προσφεύγοντες δεν προσκόμισαν αντίγραφο του συμφωνητικού για την παροχή νομικών υπηρεσιών με τους εκπροσώπους τους. Κατά συνέπεια, απορρίπτει την αξιώσή τους.

Γ. Τόκοι υπερημερίας

59. Το Δικαστήριο κρίνει προσήκον να ευθυγραμμίσει το επιτόκιο των τόκων υπερημερίας με το επιτόκιο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΑ,

30. *Κηρύσσει* την προσφυγή απαράδεκτη όσον αφορά τους τέταρτο, όγδοο, δέκατο πέμπτο, εικοστό πρώτο, εικοστό ένατο, τεσσαρακοστό τρίτο, τεσσαρακοστό ένατο, πεντηκοστό, πεντηκοστό

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHÈNES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

πεντηκοστό έκτο και πεντηκοστό έβδομο προσφεύγοντες και παραδεκτό το υπόλοιπο της προσφυγής.

2. *Αποφαίνεται* ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 3 της Σύμβασης.
3. *Αποφαίνεται*

(α) ότι το εναγόμενο Κράτος πρέπει να καταβάλει εντός τριών μηνών στους προσφεύγοντες ατομικά τα ακόλουθα ποσά: σε έκαστο από τους δωδέκατο, δέκατο τρίτο, δέκατο έκτο, δέκατο ένατο, εικοστό δεύτερο, εικοστό τέταρτο, εικοστό πέμπτο, τριακοστό τέταρτο, τεσσαρακοστό πέμπτο και πεντηκοστό τρίτο προσφεύγοντες 5.000 EUR (πέντε χιλιάδες ευρώ), σε έκαστο από τους πρώτο, τρίτο, πέμπτο έως έβδομο, ένατο έως ενδέκατο, δέκατο τέταρτο, δέκατο έβδομο, δέκατο όγδοο, εικοστό, εικοστό τρίτο, εικοστό έκτο έως εικοστό όγδοο, τριακοστό έως τριακοστό τρίτο, τριακοστό πέμπτο, τριακοστό έκτο, τριακοστό ένατο έως τεσσαρακοστό δεύτερο, τεσσαρακοστό τέταρτο, τεσσαρακοστό έκτο έως τεσσαρακοστό όγδοο, πεντηκοστό πρώτο, πεντηκοστό δεύτερο και πεντηκοστό πέμπτο προσφεύγοντες 6.500 EUR (έξι χιλιάδες πεντακόσια ευρώ), σε έκαστο από τους δεύτερο και τριακοστό έβδομο προσφεύγοντες 6.800 EUR (έξι χιλιάδες οκτακόσια ευρώ) και στον τριακοστό όγδοο προσφεύγοντα 9.500 EUR (εννέα χιλιάδες πεντακόσια ευρώ), πλέον οποιουδήποτε φόρου που μπορεί να οφείλεται ως φόρος από τους προσφεύγοντες, για την μη χρηματική ζημία,

(β) ότι από την λήξη της πιο πάνω προθεσμίας και μέχρι την καταβολή, τα ποσά αυτά θα προσαυξάνονται κατά τον χρόνο της

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

*ΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ TRADUCTION OFFICIELLE OFFICIAL
TRANSLATION*
No. Φ.092.22/3011

υπερημερίας με έναν απλό τόκο με επιτόκιο ίσο προς εκείνο της οριακής χρηματοδότησης της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

4. Απορρίπτει το αίτημα δίκαιης ικανοποίησης κατά τα λοιπά,

Συντάχθηκε στα αγγλικά και στην συνέχεια κοινοποιήθηκε εγγράφως στις 20 Απριλίου 2017, κατ'εφαρμογήν του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

(υπογραφή)

Renata Degener

Αναπληρώτρια Γραμματέας

(υπογραφή)

Ledi Bianku

Πρόεδρος

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

1. Γεώργιος ΖΟΥΡΝΑΤΖΙΔΗΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1970
2. Λάμπρος ΑΝΤΩΝΟΠΟΥΛΟΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1983
3. Muhammad ARSLAN, Πακιστανός υπήκοος γεννηθείς το 1991
4. Ilirjan ARVANITI, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1980
5. Kafour AJAT, Ιρακινός υπήκοος γεννηθείς το 1978
6. Xhafer BARJAMI, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1967¹
7. Adriano BASHAJ, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1990
8. Άγγελος ΜΠΙΚΑΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1978
9. Agim BRUKA, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1985
10. Χρήστος ΧΑΤΖΗΔΙΑΚΟΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1979
11. Ιωάννης ΧΟΛΕΒΑΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1983
12. Αναστάσιος ΧΡΗΣΤΟΠΑΝΟΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1984
13. Μιχαήλ – Άγγελος ΧΡΥΣΙΚΟΠΟΥΛΟΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1989
14. Ελευθέριος Δημητρίου, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1954
15. Θεόδωρος NTINAΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1953
16. Μιχαήλ ΕΥΣΤΑΘΙΑΔΗΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1951
17. Βασίλειος ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1977
18. Ανδρέας ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1989
19. Arfas HAN, Πακιστανός υπήκοος γεννηθείς το 1982
20. Albjon HATIA, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1988
21. Kristaq HIZMO, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1985

IK

¹ Διορθώθηκε στις 18 Οκτωβρίου 2017: το όνομα του προσφεύγοντος διορθώθηκε από “Xhaffer BARJAMI” σε “Xhafer BARJAMI”.

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

*ΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ TRADUCTION OFFICIELLE OFFICIAL
TRANSLATION*

No. Φ.092.22/3011

22. Nader HUSAN, Πακιστανός υπήκοος γεννηθείς το 1986
23. Muhammad IFTHKAR, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1989
24. Halid IMRAN, Πακιστανός υπήκοος γεννηθείς το 1986
25. Muhammad IMRAN, Πακιστανός υπήκοος γεννηθείς το 1984
26. Erlind ISLAMAJ, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1986
27. Polikron ISUFAJ, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1989
28. Enjo JAKIMI, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1986
29. Sokol KALEMI, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1974
30. Ilmi KAPAJ, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1986
31. Marco CAPECE, Ιταλός υπήκοος γεννηθείς το 1962
32. Mohsan KHAN, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1989
33. Μιχαήλ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1986
34. Χρήστος KOYKOUPABAΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1968
35. Κωνσταντίνος ΛΟΥΚΑΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1948
36. Dritan MALA, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1979
37. Δημήτριος MANOYRHΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς 1983
38. Αθανάσιος MANTZIOYKAΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1949
39. Durim METAJ, Ιρακινός υπήκοος γεννηθείς το 1983
40. Martin METAJ, Ιρακινός υπήκοος γεννηθείς το 1985
41. Ahmedzai MISKIN, Πακιστανός υπήκοος γεννηθείς το 1982
42. Mohamed MOHAMED, Αιγύπτιος υπήκοος γεννηθείς το 1989
43. Irshad MUHAMMAD, Πακιστανός υπήκοος γεννηθείς το 1989
44. Eduart MYFTARAJ, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1978
45. Χρήστος ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1978
46. Δημήτριος ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1960

*Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS*

**ΕΠΙΣΗΜΗ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ TRADUCTION OFFICIELLE OFFICIAL
TRANSLATION**

No. Φ.092.22/3011

47. Βασίλης ΠΕΚΣΙΜΕΤΖΟΓΛΟΥ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1985
48. Αντώνιος ΨΥΧΑΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1965
49. Tushe RENATO, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1966
50. Γεώργιος ΣΑΛΑΜΩΤΑΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1947
51. Ferro SHABANAJ, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1983
52. Elidon SHEAJ, Πακιστανός υπήκοος γεννηθείς το 1986
53. Στέλιος ΤΑΓΚΑΛΟΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1975
54. Βασίλειος ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1959
55. Ευάγγελος ΒΑΣΗΛΑΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1963
56. Φώτιος ΒΛΑΧΟΣ, Έλληνας υπήκοος γεννηθείς το 1981
57. Haxhi XHEDIKU, Αλβανός υπήκοος γεννηθείς το 1972

Ακριβής μετάφραση του συνημμένου
εγγράφου από τα αγγλικά.

Αθήνα, 15 Μαΐου 2017

Ο μεταφραστής

Αλέξανδρος Πετρούτσόπουλος

Μεταφραστική Υπηρεσία Υπουργείου Εξωτερικών, Αθήνα
SERVICE DES TRADUCTIONS DU MINISTÈRE DES AFFAIRES
ETRANGERES DE LA REPUBLIQUE HELLENIQUE, ATHENES
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS,
TRANSLATION SERVICE, ATHENS

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Επικυρώνεται το γνήσιο της
παραπάνω υπογραφής του μεταφραστού
του Υπουργείου Εξωτερικών ο οποίος
μετάφρασε το συνημμένο κείμενο

Αθήνα, 28 NOE. 2011

ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
Ο Διευθυντής Κ.α.α.

Ιωάννης Πλαυτός
ΔΕ Διοκ. Γραμ.